

Tijdlaag tot 1000 Op de grens van droog en nat

Opdracht 1

a. Welke dorpen en kernen liggen er allemaal in deze gemeente?

.....

b. Aan welke gemeenten grenst de gemeente de Bilt?

.....

c. Wat is waar?

- Bilthoven ligt ten oosten van de Bilt
- Bilthoven ligt ten zuiden van de Bilt
- Bilthoven ligt ten westen van de Bilt
- Bilthoven ligt ten noorden van de Bilt

Opdracht 2 Grondsoorten

Welke vier grondsoorten zie je binnen de gemeentegrenzen? In welk deel?

1. In het
2. In het
3. In het
4. In het

Opdracht 3

Geef per landschap aan door welke kracht ze zijn ontstaan en welke grondsoorten erbij horen. Gebruik de tabel.

Landschapvormers: moeras, ijs, rivier, zee, wind, mens. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

Landschap	Grondsoort	Landschap gevormd door
Utrechtse heuvelrug		
Westelijke veengebied		
Kromme Rijngebied	en	

Opdracht 4

- a. Welke kleur is hoog? Welke kleur is laag?
- b. Hoogste punt = m.

Opdracht 5

Bereken het gemiddelde hoogteverschil tussen twee landschappen in het projectgebied: het veengebied en het zandgebied.

Hoe?

- Verzamel van beide grondsoorten 5 hoogtecijfers.
- Vul de gevonden waarden in de tabel in.
- Bereken het gemiddelde voor veen en zand

Veen	Zand
Gemiddelde:	Gemiddelde:

Opdracht 6

Haal door wat niet van toepassing is:

- Het veen ligt gemiddeld *hoger/lager* dan het zand.
- Het veenlandschap is *droger/natter* dan het zandlandschap.

1000 – 1600 Ontginningen, kastelen en kloosters

Opdracht 1 [Bekijk het filmpje 'Ontginnen en inklinken']

Opdracht 2

De ontgonnen moerassen zijn te herkennen aan lange, rechte sloten en weilanden. In welk deel van het projectgebied vind je deze?

- noorden
- zuiden
- oosten
- westen

Opdracht 3

a. Zou een bisschop tegenwoordig ook zo'n beslissing kunnen nemen? Waarom (niet)?

.....

b. Wat zegt dat over de macht die de bisschop had in de 11^e eeuw?

.....

Opdracht 4

a. Welke grondsoort vind je op de plek van de voormalige moerassen?

.....

b. Via welke rivier werd het water uit het moeras uitgewaterd?

.....

Opdracht 5

a. Zoek de oude schrijfwijze van de volgende dorpen:

- Westbroek =
- Maartensdijk =
- Blauwkapel =
- De Bilt =

b. Waarom staat Bilthoven niet op de kaart?

.....

c. Hoe heet de Utrechtse Heuvelrug op deze kaart?

.....

d. Wat zie je ten oosten van De Bilt onder het woord Panhuys?

.....

Opdracht 6

Het gebied werd ontgonnen:

- van noord naar zuid
- van zuid naar noord
- van oost naar west

Opdracht 7

a. Wat is er overgebleven van het ontginningslandschap ten westen van Bilthoven?

.....

b. Noem twee oorspronkelijke ontginningsassen in het huidige stratenpatroon van Bilthoven en De Bilt.

.....

.....

Opdracht 8

a. Welke twee kloosters zijn dit?

.....

.....

b. Welk landelijk bekend instituut vind je nu op de plek van het *Vrouweclooster*?

.....

Extra vraag

c. Welk belangrijk gebouw in Bilthoven staat er nu op de plek van het voormalig klooster *Jachtlust*?

.....

1600-1800 Landgoederen en zichtassen

Opdracht 1

a. Hoe werd de Utrechtse Heuvelrug op deze kaart aangegeven?

.....

b. Welke naam werd gebruikt voor het gebied waar nu Bilthoven ligt?

.....

c. Welke naam kom je tegen op de plaats waar nu Eyckenstein ligt?

- Ridderdorp
- Huize Gerobulus
- Drakensteyn

Opdracht 2

a. Welke beeld voldoet het beste aan de beschrijving van buitenplaatsen?

.....

b. Geef daarvoor twee redenen:

1.

2.

c. Hoe is de 'tuin' van het landgoed tegenwoordig ingericht?

.....

Opdracht 3

a. Hoe lang is de Gezichtslaan?

b. Wat is de kijkrichting van de Gezichtslaan?

De edele bewoners van Eykenstein wilden graag kijken naar:

- De Utrechtse Dom
- De kerk van Zeist
- De Dam in Amsterdam
- Het gemeentehuis van De Bilt

Opdracht 4

a. Hoe herken je de zandverstuiving op het satellietbeeld?

.....

b. Welke tak van sport maakt handig gebruik van deze zandverstuivingen?

.....

1800 – 1900 Spoorweg en dennenbos

Opdracht 1

a. Wat is er al zichtbaar van het huidige Bilthoven?

.....

b. Wat waren de meest voorkomende vormen van grondgebruik in het gebied waar nu Bilthoven ligt?

.....

Opdracht 2

➤ In 1832 was er *meer/minder* bos dan nu.

Opdracht 3

Behalve dat de vraag naar hout groeide, was er nog een reden om bos aan te planten. Welke was dat?

- om het stuiven van het zand uit de zandverstuivingen tegen te gaan
- omdat de mensen in het bos wilden recreëren
- om de CO₂-uitstoot van de industriële revolutie te compenseren

Opdracht 4

a. Op welk kruispunt van wegen werd het station gebouwd?

.....

b. Was dit een logische plek voor een station? Waarom?

.....

Opdracht 5

- a. Wat was de belangrijkste reden voor de Jonkheer om dit station in De Bilt te krijgen denk je?
 - Om het gebied tot ontwikkeling te brengen.
 - Hij wilde zelf ook graag met de trein reizen.
 - Om de recreatie in zijn bossen te stimuleren.
- b. Wat zegt het verhaal van Jonkheer van den Bosch over de machtsverhoudingen in de 19^e eeuw?

.....

.....

Opdracht 6

- a. De kaart is gedrukt in 1910. Maar uit welke jaren dateren de waarnemingen op basis waarvan de kaart getekend is?
- b. Wat is op deze kaart het meest voorkomende grondgebruik in het gebied waar nu Bilthoven ligt?
- c. Welke vorm van grondgebruik zou tegenwoordig bovenaan staan in dit gebied? Denk aan hoe Bilthoven er nu uitziet!
- d. Als je goed kijkt herken je nog een spoorweg op de kaart die nu niet meer bestaat. Met welke plaats werd De Bilt door deze lijn verbonden?
 - Arnhem
 - Soest
 - Zeist

.....

.....

.....

.....

Opdracht 7

- a. Wat zie je vanuit de lucht?
- b. Wat was de oorspronkelijke functie van dit fort?
- c. Wat gebeurt er tegenwoordig in dit fort?
- d. Wat vind je ervan dat dit monument nu zo gebruikt wordt?

.....

.....

.....

.....

1900 – 2000 Villadorp komt tot leven

Opdracht 1

- a. Waaraan kun je zien dat de ontwikkeling van Bilthoven is te danken aan het station?

.....

- b. Vind jij Bilthoven de beste naam, of had je een van de andere namen leuk gevonden? Licht je antwoord toe!

.....
.....

Opdracht 2

- a. Deze foto is gemaakt in het begin van de twintigste eeuw. Noem drie kenmerken waaraan je kunt zien dat de foto ongeveer honderd jaar oud is.

1.

2.

3.

- b. Voor wie zou deze 'uitspanning' in het begin vooral aantrekkelijk zijn geweest?

- fabrieksarbeiders die in de buurt werkten
- rijkere dagjesmensen uit de stad
- bewoners van de nieuwbouwwijken in Bilthoven

Opdracht 3

- a. In welke periode is deze film gemaakt?

- 1900 – 1920
- 1920 – 1940
- 1940 – 1960

- b. Op welke brandstof reden de treinen in die tijd?

.....

- c. Wat kun je zeggen over het welvaartsniveau van de treinreizigers?

.....

Opdracht 4

- a. Waaraan kun je zien dat er nog geen sprake was van 'Bilthoven'?

- b. Welke verkoopargumenten gebruikte de projectontwikkelaar voor zijn nieuwe woonwijk? Noem er vijf:

1.

2.

3.

4.

5.

- c. Zou een projectontwikkelaar anno 2011 dezelfde argumenten gebruiken? Zo nee, welke dan wel?

.....

.....

Opdracht 5

- a. Zijn dit thematische of topografische kaarten?

.....

- b. Vul in de tabel het aantal inwoners in. Let op: De Bilt en Maartensdijk zijn in deze periode aparte gemeenten.

Jaartal	De Bilt	Maartensdijk
1890		
1910		
1930		
1950		

- c. Vergelijk de bevolkingsgroei van De Bilt en Maartensdijk. Wat valt op?

.....

- d. Hoe verklaar je dat verschil?

.....

- e. Geef een verklaring voor de bevolkingsgroei van De Bilt na 1890.

.....

.....

Opdracht 6

Als jij je zou mogen bemoeien met de ruimtelijke plannen in het gebied, waar zou jij dan aandacht voor vragen? Welke elementen uit het verleden zouden naar jouw mening behouden moeten blijven?

.....

.....

.....

.....

.....